

Magdalena Mikrut-Majeranek

Omówienie projektu Profilaktyczny Program Zdrowego Głosu "Jak mówić, żeby nie zaniemówić"

Linguarum Silva 3, 197-199

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Magdalena Mikrut-Majeranek

Omówienie projektu

Profilaktyczny Program Zdrowego Głosu

Jak mówić, żeby nie zaniemówić

Projekt realizowany jest w Katedrze Dydaktyki Języka i Literatury Polskiej Uniwersytetu Śląskiego przy współudziale Katedry Międzynarodowych Studiów Polskich tej uczelni. Wpisuje się w działania profilaktyki I stopnia, obejmującej zapobieganie chorobom narządu głosu, działania edukacyjne oraz szkoleniowe prowadzone z zakresu prawidłowych nawyków emisji głosu zarówno wśród nauczycieli, jak i kandydatów do tego zawodu. Pomysłodawcą projektu jest dr Anna Guzy, adiunkt w Katedrze Dydaktyki Języka i Literatury Polskiej Uniwersytetu Śląskiego. Do współpracy zaproszono ponadto psychologów z Wydziału Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Śląskiego: dr Patrycję Stawiarską oraz mgr Agnieszkę Skorupę.

Przedsięwzięcie zostało zainaugurowane 13 listopada 2013 roku międzynarodową konferencją naukową *W stronę zdrowego głosu i skutecznej komunikacji*. Wzięło w niej udział czterdziestu czterech uczestników, rekrutujących się spośród pracowników uczelni wyższych, doktorantów oraz studentów. Dwudziestu czterech z nich było obcokrajowcami pochodzącymi z Gruzji, Niemiec oraz Włoch. W wydarzeniu jako uczestnicy bierni udział wzięli licznie przybyli nauczyciele, pedagodzy, pracownicy uczelni wyższych, poradni psychologicznych oraz logopedzi, a także studenci podyplomowych studiów logopedycznych.

Konferencja została podzielona na trzy części. Pierwszą z nich obejmowały obrady plenarne, podczas których referaty naukowe poświęcone profilaktyce chorób głosu przedstawili: dr Anna Guzy (Katedra Dydaktyki Języka i Literatury Polskiej, Uniwersytet Śląski), dr Piotr Romaniuk, mgr Katarzyna Brukało (Zakład Polityki Zdrowotnej, Śląski Uniwersytet Medyczny) oraz dr Agnieszka Płusajska-Otto (Pracownia Pedagogiki Specjalnej, Uniwersytet Łódzki).

Sesję naukową wzbogacano występami artystycznymi. Po wystąpieniach przybyłych gości Dawid Nowak, uczeń II Liceum Ogólnokształcącego w Będzinie, przedstawił monodram Wojciecha Kuczoka pt. *Winniczek*.

Następnie uczestnicy konferencji zostali zapoznani z tematyką posterów przygotowanych przez: mgr Dianę Jagodzińską (Katedra Dydaktyki Języka i Literatury Polskiej, Uniwersytet Śląski), dr hab. Jolantę Bujak-Lechowicz (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, filia w Piotrkowie Trybunalskim), dr Luizę Barańską-Grabare (Akademia Wychowania Fizycznego w Katowicach), mgr. Tomasza Piaseckiego (Instytut Filologii Polskiej, Uniwersytet Wrocławski), mgr Magdalenę Mikrut-Majeranek (Instytut Nauk o Kulturze i Studiów Interdyscyplinarnych, Uniwersytet Śląski), mgr Emilię Czarnotę (Katedra Dydaktyki Języka i Literatury Polskiej, Uniwersytet Śląski), mgr Kamilę Kuros-Kowalską, mgr Natalię Moćko (Instytut Języka Polskiego, Uniwersytet Śląski), mgr Małgorzatę Czubaszek (Instytut Języka Polskiego, Uniwersytet Śląski), mgr Beatę Kiszkę (Instytut Języka Polskiego, Uniwersytet Śląski), Michalinę Drożdżal (Instytut Pedagogiki, Uniwersytet Śląski), Martę Bonanno, Flaminę Cipriani, Marię Marcovecchio (Uniwersytet Aldo Moro w Bari), Eteri Veshaguri, Tekle Khvichię, Tamunę Kinadze, Lię Gubashvili, Teonę Samakashvili, Levania Demetrashvili, Tamara Abralava, Anetę Tavartkiladze (Uniwersytet Ilii w Tbilisi), Marikę Mejavie, Likę Mikhava, Tamara Chumbadze, Likę Nahutshishvili, Tengizi Kurdiani, Lełę Mishvelidze, Tamara Berikashvili, Venerę Papatashvili, Tamara Zautashvili, Teonę Kobakhidze, Lełę Morchiladze, Natię Matcharashvili, Giorgia Nodia (Uniwersytet Ilii w Tbilisi) oraz Patrycję Skotniczy (Uniwersytet Śląski). Autorzy, prezentując swoje postery na korytarzu piątego piętra gmachu Wydziału Filologicznego, ochoczo odpowiadali na pytania uczestników konferencji, żywo dyskutując.

Po przerwie odbyła się druga sesja plenarna, którą swymi wystąpieniami uświetnili: mgr Alicja Kabała (Instytut Filologii Polskiej, Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie), dr Patrycja Stawiarska (Zakład Psychologii Zdrowia i Jakości Życia, Uniwersytet Śląski) oraz dr Jagoda Bloch (Zakład Retoryki Dziennikarskiej, Uniwersytet Warszawski). Zwieńczeniem konferencji był występ wokalny uczennic II Liceum Ogólnokształcącego im. S. Żeromskiego w Bytomiu – Dominiki Nowak i Marty Mazur.

Wydarzenie miało na celu wymianę poglądów na temat profilaktyki chorób narządu głosu, prawideł poprawnej wymowy, dykcji i artykulacji, a także skutecznego porozumiewania się w różnych sytuacjach oraz namysł nad psychospołecznymi uwarunkowaniami komunikacji werbalnej. Podsumowując konferencję, przeprowadzono badanie ankietowe, by poznać opinię uczestników na temat Profilaktycznego Programu Zdrowego Głosu *Jak mówić, żeby nie zaniemówić*. Wszyscy nauczyciele zgodnie stwierdzili, że projekt jest innowacyjny i niezwykle potrzebny. Swe stanowisko najczęściej argumentowali tym, że przedsięwzięcie wychodzi naprzeciwko realnym problemom i wskazuje drogę ich rozwiązania. Respondenci zwrócili uwagę na fakt, że omawiany projekt jest istotny, gdyż służy uświadomieniu nauczycielom, wykładowcom, dydaktykom

tego, jak ważne jest prawidłowe dbanie o głos. Co więcej, stanowi on swoiste *novum*, ponieważ pedagodzy deklarują, iż odczuwają zdecydowany brak oryginalnych i użytecznych programów profilaktycznych, a istniejące są niewystarczające. Nauczyciele podkreślili także, że cieszą się z indywidualnego podejścia do każdego uczestnika projektu, który bierze udział w badaniach. Co więcej, w opinii niektórych program powinien zostać rozpowszechniony i wprowadzony w całym kraju. Zapytani o powód uczestnictwa zarówno w konferencji, jak i w projekcie, odpowiadali, że czynią to przede wszystkim ze względu na potrzebę rozwoju zawodowego, poszerzenia wiedzy z zakresu emisji głosu oraz doskonalenia techniki wspomagania głosu. Dodatkowo, inicjatywa ta pogłębia świadomość zagrożeń chorobami narządu głosu, unaoczniając tym samym potrzebę profilaktyki oraz konieczność higieny głosu. Nauczyciele przyznali także, że istotne dla nich jest rozpowszechnienie wiedzy na temat skutecznej komunikacji oraz wykształcenie umiejętności właściwego posługiwania się głosem.

Kolejnym etapem programu będą badania przesiewowe oraz diagnozy emisji głosu prowadzone w szkołach, które zgłosiły chęć udziału w projekcie (obecnie jest to 12 szkół z województwa śląskiego oraz 1 z województwa dolnośląskiego, w której jest przeprowadzany pilotaż). Dodatkowo, nauczyciele poddani badaniu otrzymają indywidualną ocenę funkcjonalną sfer emisji głosu oraz czynników psychospołecznych, jak również będą mogli bezpłatnie skorzystać z badania spirometrycznego, badania zasobów osobistych przeprowadzonego za pomocą wybranych narzędzi psychologicznych, a także otrzymają zestaw ćwiczeń. Warto podkreślić, że wszyscy uczestnicy będą mieli możliwość wzięcia udziału w warsztatach z emisji głosu. Co więcej, zajęcia z tego zakresu oraz z komunikacji przeprowadzone zostaną także dla uczniów szkół uczestniczących w programie. Natomiast dla studentów, doktorantów i uczniów planowane są także zajęcia dotyczące ortofonii oraz kultury żywego słowa. Podjęte działania oraz przeprowadzone badania mają na celu zdiagnozowanie problemów emisji głosu oraz wyjaśnienie ich przyczyny.